

R O Z H O D N U T I E

Číslo: 0001/2020/P-EU
Číslo spisu: 1978-2020-BA
Pôvodne číslo spisu: 3227-2019-BA

Bratislava 14. 04. 2020

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, sekcia ekonomiky a vecnej regulácie ako orgán príslušný na konanie podľa § 9 ods. 1 písm. b) druhého bodu a § 9 ods. 1 písm. c) prvého bodu v spojení s § 15 ods. 4 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov

s c h v a ľ u j e

podľa článku 46 ods. 3 v spojení s článkom 27 ods. 2 nariadenia Komisie (EÚ) č. 312/2014 z 26. marca 2014 o vytvorení sieťového predpisu na vyvažovanie plynu v prepravných sieťach pre prevádzkovateľa prepravnej siete **eustream, a.s.**, Votrubova 11/A, 821 09 Bratislava, IČO: 35 910 712 dokument „Aktualizovaná správa o uplatnení predbežných opatrení“ v predložennom znení, ktorý je prílohou výrokovvej časti tohto rozhodnutia a tvorí tak neoddeliteľnú časť výroku.

Odôvodnenie:

Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, sekcii ekonomiky a vecnej regulácie (ďalej len „úrad“) bol dňa 13. 09. 2019 listom č. 5323/2019 zo dňa 13. 09. 2019 doručený od prevádzkovateľa prepravnej siete, spoločnosti eustream, a. s., Votrubova 11/A, 821 09 Bratislava, IČO: 35 910 712 (ďalej len „účastník konania“) návrh Aktualizovanej správy o uplatnení predbežných opatrení (ďalej len „Aktualizovaná správa“) vypracovaný v súlade s článkom 46 ods. 3 nariadenia Komisie (EÚ) č. 312/2014 z 26. marca 2014 o vytvorení sieťového predpisu na vyvažovanie plynu v prepravných sieťach (ďalej len „Nariadenie č. 312/2014“). Návrh Aktualizovanej správy je zaevidovaný pod podacím číslom úradu 34852/2019/BA.

Dňom 13. 09. 2019 sa začalo podľa § 18 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) správne konanie vo veci rozhodovania o schválení návrhu Aktualizovanej správy predloženej podľa článku 46 ods. 3 Nariadenia č. 312/2014.

Úrad rozhodnutím č. 0001/2015/P-PD z 15. 04. 2015 podľa článku 46 ods. 4 v spojení s článkom 27 ods. 2 Nariadenia č. 312/2014, schválil účastníkovi konania Správu o uplatnení predbežných opatrení v predložennom znení. Obsahom rozhodnutia bola aplikácia sieťového

predpisu na vyvažovanie plynu prepravnou sieťou účastníka konania v Slovenskej republike a schválenie Predbežných opatrení podľa článku 46 Nariadenia č. 312/2014. Vzhľadom na nízku likviditu slovenského trhu a z dôvodu absencie obchodnej platformy, ktorá by spĺňala kritéria podľa článku 10 Nariadenia č. 312/2014, úrad predmetným rozhodnutím prijal tieto predbežné opatrenia:

- Vyvažovaciu platformu podľa článku 47 Nariadenia č. 312/2014,
- Prechodný poplatok za odchýlku podľa článku 49 Nariadenia č. 312/2014,
- Prístupnú odchýlku podľa článku 50 Nariadenia č. 312/2014.

Uvedené predbežné opatrenia úrad schválil v súlade s článkom 45 ods. 4 Nariadenia č. 312/2014 do 15. 04. 2019.

Úrad rozhodnutím č. 0001/2017/P-PD z 22. 03. 2017 schválil účastníkovi konania Aktualizovanú správu. Z hľadiska rozvoja krátkodobého trhu s plynom sa postupne situácia zlepšovala smerom k vyššej likvidite na slovenskom trhu. Avšak vzhľadom na situáciu na krátkodobom trhu s plynom, vývojom transakcií na Vyvažovacej platforme a krátkodobého fungovania predbežných opatrení bolo potrebné aj naďalej uplatňovať aplikované schválené predbežné opatrenia.

Úrad rozhodnutím č. 0001/2019/P-EU zo dňa 18. 03. 2019 schválil účastníkovi konania druhú Aktualizovanú správu a rozhodol o pokračovaní prevádzky Vyvažovacej platformy a prechodného poplatku za odchýlku do 15. apríla 2024.

Účastník konania v súlade s článkom 46 ods. 3 Nariadenia č. 312/2014 predložil úradu na schválenie návrh Aktualizovanej správy.

Podľa článku 46 ods. 1 Nariadenia č. 312/2014, ak prevádzkovateľ prepravnej siete predpokladá vykonávanie alebo pokračovanie vo vykonávaní predbežných opatrení, pripraví správu, ktorá bude obsahovať:

a) opis stavu vývoja a likvidity krátkodobého trhu s plynom v čase vypracovania správy, v prípade dostupnosti týchto informácií pre prevádzkovateľa prepravnej siete vrátane, okrem iného:

1. počtu transakcií vykonaných na virtuálnom obchodnom bode a celkového počtu transakcií;
2. rozpätia nákupu/predaja a objemu nákupov a predajov;
3. počtu účastníkov disponujúcich prístupom na krátkodobý veľkoobchodný trh s plynom;
4. počtu účastníkov pôsobiacich na krátkodobom veľkoobchodnom trhu s plynom v určitom období;

b) predbežné opatrenia, ktoré sa majú prijať;

c) dôvody na uplatnenie predbežných opatrení

1. vysvetlenie, prečo sú potrebné vzhľadom na stav vývoja krátkodobého veľkoobchodného trhu s plynom, ako sa uvádza v písmene b);
2. posúdenie toho, či sa nimi zvýši likvidita krátkodobého veľkoobchodného trhu s plynom;

d) identifikáciu krokov, ktoré budú podniknuté na účely odstránenia predbežných opatrení vrátane kritérií na vykonanie týchto krokov a posúdenia súvisiaceho načasovania.

Podľa článku 46 ods. 2 Nariadenia č. 312/2014 prevádzkovateľ prepravnej siete prekonzultuje so zainteresovanými stranami návrh správy.

Podľa článku 46 ods. 3 Nariadenia č. 312/2014 v nadväznosti na konzultačný proces prevádzkovateľ prepravnej siete predloží správu vnútroštátnemu regulačnému orgánu na schválenie. Prvá správa sa predloží do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia a následné Aktualizované správy sa v prípade potreby budú predkladať každý rok.

Účastník konania listom č. 4784/2019 zo dňa 13. 08. 2019 oznámil úradu, že na základe článku 46 ods. 2 Nariadenia č. 312/2014, bola dňa 13. 08. 2019 otvorená verejná konzultácia Aktualizovanej správy s termínom ukončenia dňa 09. 09. 2019 (ďalej len „Oznámenie“). Oznámenie je zaevidované pod podacím číslom úradu 32729/2019/BA.

Dňa 23. 09. 2019 úrad po preštudovaní predmetných dokumentov k Aktualizovanej správe vyzval účastníka konania listom č. 35689/2019/BA zo dňa 23. 09. 2019 o doplnenie podania k Aktualizovanej správe.

Úrad žiadal účastníka konania, o predloženie nasledovných informácií, a to:

1. Rozpis jednotlivých nakupovaných vyvažovacích služieb a súvisiacich nákladov (rozpis nákladov v EUR).
2. Informácie o stave Vyvažovacieho účtu od 2014 do 13. 09. 2019 a informáciu o nákladoch s ním súvisiacich.
3. Informáciu o nákladoch, frekvencii a počte vyvažovacích opatrení s odôvodnením.
4. Dôvod zverejnenia prevádzkového poriadku a cenového rozhodnutia namiesto Metodiky výpočtu denného poplatku za odchýlku, ktorá mala byť zverejnená v súlade s článkom 20 ods. 2 Nariadenia č. 312/2014,
5. Stanovenie „Malej úpravy“, ktorá je súčasťou výpočtu Prechodného poplatku za odchýlku.
6. Uviesť, či sú zverejnené údaje týkajúce sa súhrnu poplatkov uvedených v článku 29 ods. 1 Nariadenia č. 312/2014 a aké náklady sú v zahrnuté v súhrne neutralizačných nákladov zverejnených v súlade s článkom 29 ods. 4 Nariadenia č. 312/2014.
7. Uviesť iné náklady súvisiace s vyvažovaním a neutralizačnými poplatkami.
8. Informácie k Obchodnej platforme.

Dňa 27. 09. 2019 úrad podľa článku 27 ods. 2 prvej vety Nariadenia č. 312/2014 začal konzultácie s vnútroštátnymi regulačnými orgánmi susedných členských štátov, a to s poľským regulačným úradom Energy regulatory Office, Aleje Jerozolimskie 181, 02-222 Warszawa, Poland (ďalej len „Energy regulatory Office“), maďarským regulačným úradom Hungarian Energy and Public Utility Authority, H-1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út. 52, Hungary (ďalej len „Hungarian Energy and Public Utility Authority“), rakúskym regulačným úradom Energie - Control Austria für die Regulierung der Elektrizität - und Erdgaswirtschaft (E - Control), Rudolfsplatz 13a, A - 1010 Wien (ďalej len „E - Control“) a českým regulačným úradom Energetický regulačný úrad, Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava, Česká republika (ďalej len „ERU“). Konzultácie boli ukončené dňa 28. 10. 2019.

Dňa 21. 10. 2019 bolo úradu od regulačného úradu E - Control doručené listom zo dňa 17. 10. 2019 stanovisko k Aktualizovanej správe, ktoré je zaevidované pod podacím číslom úradu 37527/2019/BA.

E - Control vo vyjadrení uviedol, že uznáva opodstatnenosť predbežných opatrení s cieľom pripraviť cestu k postupnému rozvoju trhu, ale má za to, že podľa všeobecného pravidla, uplatňovanie predbežných opatrení skončí do 01. 10. 2020. Okrem toho, iba článok 47 ods. 3 Nariadenia č. 312/2014 poskytuje prevádzkovateľovi možnosť pokračovať, na základe schválenia regulátorom, používanie vyvažovacej platformy na ďalšie 5 ročné obdobie po tomto termíne, v prípade, ak nie je trh dostatočne rozvinutý. Ďalej uviedol, že takýto postup porušuje všeobecné zásady Nariadenia č. 312/2014, a tým obmedzuje výhody regionálnej harmonizácie trhových pravidiel, považujeme ho za opatrenie poslednej inštancie.

Na základe článku 47 ods. 1 Nariadenia č. 312/2014 môže byť Vyvažovacia platforma vytvorená iba v prípade, keď sa predpokladá, že krátkodobý veľkoobchodný trh s plynom má, alebo sa očakáva že bude mať nedostatočnú likviditu, alebo v prípade, ak sa časovo obmedzené produkty a produkty určené na lokalizáciu podľa požiadavky prevádzkovateľa prepravnej siete nedajú na tomto trhu rozumne obstarávať. V tomto duchu sa odvolali na článok 9 ods. 3 Nariadenia č. 312/2014 podľa ktorého prevádzkovateľ prepravnej siete môže požiadať vnútroštátny regulačný orgán o súhlas s tým, aby mohol obchodovať v rámci susednej vyvažovacej zóny a prepravovať plyn do tejto vyvažovacej zóny a z nej namiesto obchodovania s označenými produktmi prevodu titulu a/alebo produktmi určenými lokalizáciou vo vlastnej vyvažovacej zóne. Vzhľadom na dostatočne dostupnú obojsmernú prepojovaciu kapacitu medzi Slovenskom a rakúskym trhom s plynom a vzhľadom na skutočnosť, že slovenský prevádzkovateľ prepravnej siete je už na rakúskom trhu s plynom zaregistrovaný ako zodpovedná strana bilančnej skupiny.

Dňa 22. 10. 2019 účastník konania doplnil svoje podanie listom č. 5952/2019 zo dňa 18. 10. 2019, ktoré je zaevidované pod podacím číslom úradu 37738/2019/BA.

Dňa 28. 10. 2019 bolo úradu od regulačného úradu ERU doručené listom č. 09691-3/2019/ERU zo dňa 17. 10. 2019 stanovisko k Aktualizovanej správe, ktoré je zaevidované pod podacím číslom úradu 38257/2019/BA.

ERU vo vyjadrení uviedol, že na základe kontinuálneho prevádzaného monitoringu trhu s plynom a na základe posúdenia všetkých informácií uvedených v Aktualizovanej správe dospel k záveru, že aplikácia predbežných opatrení spoločnosti eustream, a.s., nemá negatívny dopad na harmonizáciu vyrovnávajúcich režimov, zjednodušenie integrácie trhu, zaručenia nediskriminácie, účinnú hospodársku súťaž alebo efektívne fungovanie trhu s plynom, a preto nemá akékoľvek pripomienky k predloženej Aktualizovanej správe.

Dňa 12. 11. 2019 úrad po preštudovaní doplnených dokumentov k Aktualizovanej správe opätovne vyzval účastníka konania listom č. 39710/2019/BA zo dňa 12. 11. 2019 o doplnenie podania k Aktualizovanej správe.

Úrad žiadal účastníka konania, o doplnenie nasledovných informácií, a to k:

1. Rozpisu jednotlivých nakupovaných vyvažovacích služieb a súvisiacich nákladov (rozpis nákladov v EUR).
2. Informácii o stave Vyvažovacieho účtu od 2014 do 13. 09. 2019 a informáciu o nákladoch s ním súvisiacich.

3. Informácii o nákladoch, frekvencii a počte vyvažovacích opatrení s odôvodnením.
4. Informácii o rakúskom trhu s plynom v nadväznosti na list E - Controlu zo dňa 17. 10. 2019.

Dňa 12. 12. 2019 účastník konania doplnil svoje podanie listom č. 7922/2019 zo dňa 11. 12. 2019, ktoré je zaevidované pod podacím číslom úradu 44165/2019/BA.

Dňa 29. 01. 2020 úrad listom č. 2361/2020/BA vyzval účastníka konania podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku, aby sa oboznámil s podkladmi pred vydaním rozhodnutia, k spôsobu jeho zistenia a navrhol jeho prípadné doplnenie.

Dňa 05. 02. 2020 účastník konania uplatnil svoje právo podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku a pred vydaním rozhodnutia sa oboznámil s podkladom rozhodnutia, ako aj so spôsobom jeho zistenia. Zápisnica z oboznámenia sa s podkladmi pred vydaním rozhodnutia je súčasťou spisu úradu č. 1978 -2020-BA.

Úrad s účastníkom konania postupoval v úzkej súčinnosti, tak ako mu ukladá správny poriadok. Z tohto dôvodu viedol úrad s účastníkom konania intenzívne konzultácie a komunikáciu v písomnej, elektronickej a osobnej forme. Cieľom konzultácií bolo získanie dostatočného utvrdenia o skutočnostiach ovplyvňujúcich likviditu trhu s plynom, všetkých parametrov, ktoré ju ovplyvňujú a v konečnom dôsledku smerujú k objektívnemu zisteniu skutkového a právneho stavu opodstatňujúceho postup podľa článku 47 ods. 3, t. j. opodstatnenosť pokračovania prevádzky Vyvažovacej platformy prevádzkovateľa prepravnej siete, ktorým je účastník konania.

Na základe horeuvedeného úrad uvádza, že účastník konania využíva pre účely vyvažovania prepravnej siete, v zmysle Nariadenia č. 312/2014 ako aj v súlade s platným rozhodnutím úradu č. 0001/2019/P-EU zo dňa 18. 03. 2019 nižšie uvedené prostriedky vyvažovania prepravnej siete:

1. Celková odchýlka do výšky +1- 2 000 MWh/deň (výška odchýlky, ktorá neohrozuje integritu prepravnej siete) je vyvážená prostredníctvom akumulácie zemného plynu v prepravnej sieti.

2. V prípade vyššej/nížšej odchýlky, ako je uvedené v bode 1. sa použijú nástroje pre vyvažovacie opatrenia v nasledovnom hodnotovom poradí:

- a) nákup alebo predaj plynu na Vyvažovacej platforme,
- b) aktivácia vyvažovacej služby,
- c) nákup alebo predaj plynu na Viedenskej burze CEGH Gas Exchange, pokiaľ to podmienky operatívneho riadenia vyvažovania dovoľujú.

Z dôvodu neexistencie likvidnej obchodnej platformy na území Slovenskej republiky, sú uvedené 3 nástroje jediné, ktoré je možné využiť pre účely vyvažovania prepravnej siete v Slovenskej republike, pričom vyvažovacia služba je z uvedených troch nástrojov najspôhlivejší nástroj dostupný v ktoromkoľvek okamihu.

Úrad k listu od E - Control uvádza nasledovné:

E - Control uviedol, že podľa článku 47 ods. 3 Nariadenia č. 312/2014 pokračovanie Vyvažovacej platformy je možné aj na ďalšie obdobie piatich rokov po schválení regulačným orgánom. Úrad svojím rozhodnutím č. 0001/2019/P-EU zo dňa 18. 03. 2019 schválil účastníkovi konania pokračovanie Vyvažovacej platformy na ďalšie obdobie piatich rokov.

E - Control ďalej v liste prezentuje svoj názor na riešenie súčasnej situácie na Slovensku s ohľadom na možnosti, ktoré ponúka rakúsky trh s plynom, pričom priamo navrhuje, aby sa na Slovensku nevytvárala obchodná platforma pre obchodovanie s plynom, ale využila sa existujúca burza v Rakúsku.

S uvedením názorom úrad nemôže súhlasiť, nakoľko by toto riešenie do budúcnosti znamenalo zabrzdenie rozvoja trhovej likvidity na slovenskom trhu s plynom. A to aj na základe rokovaní účastníka konania s rakúskou burzou s plynom CEGH, o ktorom úrad informoval, práve vstup na slovenský trh a vytvorenie obchodnej platformy priamo na Slovensku je pre nich veľmi dôležitý. Nakoľko sa predpokladá, že na Slovensku v najbližšom roku, prípadne dvoch vznikne burza s plynom vytvorená treťou stranou, úrad je zásadne proti obmedzovaniu tejto možnosti, ktorá by bola prínosom pre slovenský trh s plynom.

Úrad vo veci navrhovaného riešenia ohľadom zrušenia Vyvažovacej platformy a návrhu obchodovania na rakúskej burze CEGH uvádza, že ani toto riešenie nepokladá za správne pre slovenský trh s plynom. Aj napriek tomu, že sa v súčasnosti na Vyvažovacej platforme neuskutočňuje veľa transakcií, čo však vyplýva z potreby len malého množstva vyvažovacích akcií, tak aj realizácia týchto transakcií prispieva k rozvoju slovenského trhu s plynom. Ich presunutím do Rakúska by úrad odobral ďalšie možnosti pre užívateľov prepravnej siete. Užívatelia trhu s plynom sami môžu využívať blízkosť a možnosti rakúskej burzy CEGH na vyvažovanie vlastných portfólií, tak ako je to aj preferované v Nariadení č. 312/2014.

Napriek skutočnosti, že Viedenská burza CECH predstavuje likvidný nástroj na nákup a predaj plynu za účelom vyvažovania, problém môže nastať i v dôsledku kapacitných obmedzení pri preprave zemného plynu z/do Rakúska, či už na rakúskej, alebo na slovenskej strane. Napríklad prepravná kapacita v smere zo Slovenska do Rakúska bola za obdobie posledných 365 dní po dobu takmer 50 dní plne zazmluvnená, pričom omnoho vyšší počet dní bola síce časť prepravnej kapacity dostupná, avšak jej výška nemusela zodpovedať potrebám vyvažovania prepravnej siete. Navyše, je potrebné si uvedomiť aj fakt, že nedostupnosť voľnej prepravnej kapacity z/na najlikvidnejšie obchodné miesto v okolí slovenského trhu so zemným plynom môže byť práve dôvodom úmyselne spôsobenej odchýlky (z dôvodu nedostupnosti prepravnej kapacity prepravca rieši vybilancovanie svojho portfólia práve nevyváženou nomináciou), čo znamená výrazne zvýšenú pravdepodobnosť nevyváženosti prepravnej siete práve v dobe, kedy je nedostupná voľná prepravná kapacita do/z Rakúska.

Úrad konštatuje, že rakúsky regulátor E - Control nie je oboznámený so špecifikami Vyvažovacej zóny Slovensko, aj napriek tomu, že tieto údaje sú verejne dostupné. Vzhľadom na charakter Slovenska ako tranzitnej krajiny a kapacitných možností prepravnej siete nie je frekvencia potreby vyvažovacích akcií taká vysoká, ako je to napríklad v iných štátoch EU. Vo Vyvažovacej zóne Slovensko vzniká ročne rádovo len niekoľko systémových odchýlok vyžadujúcich vyvažovaciu akciu. Z tohto dôvodu je preto súčasný systém vyvažovania postačujúci.

Úrad posúdil Aktualizovanú správu ako celok a vplyv navrhovaných predbežných opatrení uvedených v Aktualizovanej správe na účastníkov trhu s plynom ako aj na súvisiacu hospodársku súťaž. Úrad má za to, že Aktualizovaná správa pôsobí na všetkých účastníkov trhu s plynom nediskriminačne, ako aj za to, že predbežné opatrenia uplatňované podľa Aktualizovanej správy budú aplikovateľné za rovnakých podmienok. Predbežné opatrenia podľa Aktualizovanej správy nenarúšajú ani neobmedzujú hospodársku súťaž na trhu s plynom.

Zároveň nemajú negatívny dopad na harmonizáciu vyrovnávacích režimov, zjednodušenie integrácie trhu, zaručenie diskriminácie, účinnú hospodársku súťaž alebo efektívne fungovanie trhu s plynom.

Úrad pri rozhodovaní posudzoval výsledok konzultačného procesu vedeného účastníkom konania podľa článku 46 ods. 2 Nariadenia č. 312/2014 ako aj vyjadrenia v rámci konzultácie vedenej úradom s vnútroštátnymi regulačnými orgánmi susedných členských štátov podľa článku 27 ods. 2 Nariadenia č. 312/2014.

Úrad pri rozhodovaní bral do úvahy aj správu Agentúry pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky vydanú dňa 08. 04. 2020, v ktorej bolo zhrnuté uplatňovanie predbežných opatrení v rámci krátkodobého trhu s plynom.

Úrad súhlasí aby sa naďalej uplatňovali, už aplikované schválené predbežné opatrenia v zmysle rozhodnutia úradu č. 0001/2019/P-EU zo dňa 18. 03. 2019, a to pokračovanie prevádzky Vyvažovacej platformy na účely realizácie vyvažovacích opatrení podľa článku 47 ods. 3 Nariadenia č. 312/2014 so zachovaním Prechodného poplatku za odchýlku podľa článku 49 ods. 1 Nariadenia č. 312/2014 do 15. apríla 2024, nakoľko nie je na Slovensku dostupná obchodná platforma, ktorá by spĺňala požiadavky Nariadenia č. 312/2014. Úrad bude dôsledne monitorovať ich aplikáciu a posudzovať potrebu ich ďalšieho pokračovania.

Úrad dospel k záveru, že navrhovaná Aktualizovaná správa spĺňa požiadavky na jej schválenie a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie. Odvolanie je potrebné podať na Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, sekcia ekonomiky a vecnej regulácie, Bajkalská 27, P. O. BOX 12, 820 07 Bratislava 27, a to v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia. Toto rozhodnutie je po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov preskúmateľné súdom.

Príloha k výroku rozhodnutia:

schválené znenie dokumentu Aktualizovaná správa o uplatnení predbežných opatrení podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 312/2014 z 26. marca 2014 o vytvorení sieťového predpisu na vyvažovanie plynu v prepravných sieťach z 26. marca 2014 (10 strán A4).

JUDr. Renáta Pisárová
generálna riaditeľka

Rozhodnutie sa doručí:

eustream, a.s., Votrubova 11/A, 821 09 Bratislava